

REPUBLIKA HRVATSKA
OŠ „Antun Klasinc“ Lasinja
Trg hrvatskih branitelja 11
47206 Lasinja
Tel: 047/ 884-199 i 047/884-088
Fax: 047/612-689
e-mail: ured@osakl.hr
OIB: 89421674924

KLASA: 602-01/19-01/60
URBROJ: 2133-24-19-1/1

Lasinja, 16.09.2019.

**PROGRAM ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA ZA DJECU
PREDŠKOLSKE DOBI U USTROJBENOJ JEDINICI
PROGRAMA PREDŠKOLSKOG ODGOJA PRI
OSNOVNOJ ŠKOLI „ANTUN KLASINC“ LASINJA**

Autor programa.:
Mario Crnolatec, prof., ravnatelj Škole

Sadržaj

1. Uvod.....	str. 3
2. Ustrojstvo rada.....	str. 3
3. Materijalni uvjeti.....	str. 7
4. Odgojno-obrazovni rad.....	str. 9
5. Njega i skrb za tjelesni rast i razvoj djece.....	str.20
6. Stručno usavršavanje odgojno obrazovnih radnika.....	str.23
7. Suradnja s roditeljima.....	str.24
8. Suradnja s vanjskim ustanovama.....	str.26
9. Vrednovanje rada.....	str.27
10. Financiranje programa.....	str.28
11. Zaključak.....	str.29
12. Literatura.....	str.30
13. Sigurnosno zaštitni i preventivni programi (prilozi).....	str.32

1. Uvod

Program odgojno-obrazovnog rada u organizaciji ustrojbene jedinice programa predškolskog odgoja pri OŠ „Antun Klasinc“ Lasinja u Lasinji obuhvaća program njege, odgoja, naobrazbe, zdravstvene zaštite, prehrane i socijalne skrbi djece predškolske dobi u skladu s razvojnim osobinama i potrebama djece.

Program pokreće Osnovna škola “Antun Klasinc” Lasinja u Lasinji u suradnji s Općinom Lasinja sukladno Zakonu o predškolskom odgoju i obrazovanju i Pravilniku o posebnim mjerilima ostvarivanja programa predškolskog odgoja, a temelji na Programskom usmjerenju odgoja i obrazovanja djece predškolske dobi Republike Hrvatske i Državnom pedagoškom standardu predškolskog odgoja i naobrazbe.

Početak ostvarivanja programa u ustrojbenoj jedinici programa predškolskog odgoja pri Osnovnoj školi “Antun Klasinc” Lasinja u Lasinji planira se nakon što Škola pribavi Rješenje Ureda državne uprave u Karlovačkoj županiji za početak rada.

2. Ustrojstvo programa

Program predškolskog odgoja u ustrojbenoj jedinici programa predškolskog odgoja pri Osnovnoj školi „Antun Klasinc“ Lasinja u Lasinji ostvarivat će svoju djelatnost u Lasinji u prostoru zasebne zgrade u vlasništvu Općine Lasinja na adresi Trg hrvatskih branitelja 1.

Program će se provoditi u jednoj mješovitoj vrtičnoj odgojno-obrazovnoj skupini s djecom od navršene tri godine do polaska u osnovnu školu (s najviše 20 upisane djece u skupini). U jedinici na poslovima njege, odgoja odgoja i obrazovanja, zdravstvene zaštite, prehrane i socijalne skrbi djece predškolske dobi radit će stručni djelatnici koji imaju odgovarajuću vrstu obrazovanja propisanu Zakonom o predškolskom odgoju i obrazovanju.

2.1. Organizacija radnog vremena

Program će se odvijati u vremenu od:
6:30 do 16:30 sati (cjelodnevni boravak)

U skupini rade 2 odgojitelja s punim radnim vremenom 40 sati tjedno.

Tjedna struktura rada odgojitelja: 40 sati

- neposredni rad s djecom 27,5 sati
- planiranje, programiranje i valorizacija rada 7,5 sati
dokumentacija o djeci,
izvješće o radu,
oblikovanje prostora i okoline,
- suradnja s roditeljima i ostalim čimbenicima 1 sat
- stručno usavršavanje 1,5 sat
- dnevni odmor 2,5 sata

Dnevna struktura rada odgojitelja:

- neposredni rad s djecom 5,5 sati
- prateći poslovi 2 sata
- dnevni odmor 0,5 sati

Godišnja satnica odgojitelja ovisi o ukupnom broju dana u pedagoškoj godini koja počinje 1. rujna i traje do 31. kolovoza i broju dana godišnjeg odmora.

Na početku svake pedagoške godine svaki odgojitelj dobije osobno zaduženje satnice za pedagošku godinu.

2.1. Zbirni podaci o zaposlenicima

U ustrojbenoj jedinici programa predškolskog odgoja pri Osnovnoj školi "Antun Klasinc" Lasinja u Lasinji neposredne zadaće odgoja i obrazovanja djece od navršene tri godine do polaska u osnovnu školu provode odgojitelji sukladno članku 24. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju.

Za radna mjesta odgojitelja raspisat će se natječaj sukladno Zakonu o predškolskom odgoju i obrazovanju.

Ravnatelj Škole ujedno je i odgovorna osoba/ravnatelj Programa predškolskog odgoja i obrazovanja u ustrojbenoj jedinici pri Osnovnoj školi "Antun Klasinc" Lasinja.

Za radno mjesto stručnog suradnika ustrojbene jedinice raspisat će se natječaj sukladno Zakonu o predškolskom odgoju i obrazovanju, a u okviru satnice propisane Državnim pedagoškim standardom predškolskog odgoja i naobrazbe.

Zdravstveni voditelj u jedinici jest viša medicinska sestra i angažirat će se u suradnji s ambulantom obiteljske medicine u Općini Lasinja.

Na poslovima čišćenja objekta bit će zaposlen jedan zaposlenik na pola radnog vremena, domar na pola radnog vremena i jedan zaposlenik na poslovima vezanim uz prehranu također na pola radnog vremena. Financiranje ovih djelatnika vršit će Općina Lasinja.

Ostale poslove za program vezane uz pravno-administrativne i računovodstvene poslove obavljat će tajnica i računovotkinja Škole.

Red. br.	Zaposlenici po strukturama	Broj izvršitelja
1.	Ravnatelj Škole	1
2.	Pedagog Škole	1
3.	Psiholog	0
4.	Logoped	0
5.	Defektolog	0
6.	Viša medicinska sestra	1
7.	Odgojitelj	2
8.	Tajnik	1
9.	Računovođa - administrator	1
10.	Kuharica-servirka	1
11.	Spremačica	1
12.	Ložać-dostavljač - ekonom	1

Kvalitetno i uspješno ustrojstvo prihvata djece u skupini (u skladu s ritmom djeteta) usko je vezano za uspješnost djelovanja na razvoj dimenzija koje pogoduju stvaranju poticajne sredine za rast i razvoj svakog djeteta.

Zajedničkim promišljanjem s ciljem osiguravanja mogućnosti prihvata djece predškolske dobi i zadovoljavajući potrebu roditelja za upisom djece organizirali smo odgojnu skupinu na način:

- Redovni desetosatni program odvijat će se u prostoru ustrojbene jedinice programa predškolskog odgoja pri Osnovnoj školi „Antun Klasinc“ Lasinja u Lasinji u jednoj (1) mješovitoj vrtićnoj odgojno-obrazovnoj skupini od navršene tri godine života do polaska u osnovnu školu (s najviše 20 upisane djece u skupini).

TABLICA 1. *Struktura i organizacija odgojnih skupina i djelatnika.*

ODGOJNA SKUPINA	DOB DJECE	BROJ DJECE	IME I PREZIME DJELATNIKA	ZANIMANJE I STR.SPREMA
MJEŠOVITA	Od 3 godine do polaska u osnovnu školu	20		Odgajatelji VŠS

Promišljenim oblikovanjem prostora, pravom korištenja svih prostora objekta, osmišljenih na način da zadovolje potrebu djeteta za igrom, odgojem i učenjem stvarat ćemo i sve uvjete neophodne za proces igre, odgoja i učenja djece upisane u naš program.

Pri donošenju odluke o dobi djece koja će se uključiti u program imali smo u vidu uvjete potrebne za boravak djece određene dobi pri čemu ćemo timskim pristupom u radu i same prostore oblikovati u skladu s potrebama djece.

Ovako postavljena organizacija rada, čini bitnu pretpostavku podizanja razine kvalitete samog programa te njeno prepoznavanje u kojoj se sve usklađuje s ritmom djeteta.

U programu predškolskog odgoja ustrojbene jedinice pri školi poseban naglask stavljat ćemo na:

- timski rad svih sudionika procesa (produblјivanje suradnje odgoјitelja) radi sigurnog i kvalitetnog prihvata djece,
- stvaranje pozitivnog ozračja u prostorima boravka djece (ugodno i toplo obiteljsko ozračje koja čini prirodno okruženje djece),
- organizaciju prostora i trajanje programa koji osigurava nesmetanu interakciju djece različite dobi,
- osvještavanje i podizanje razine organizacijskih mogućnosti odraslih koji su zaduženi za siguran i ugodan boravak djece, koje trebaju biti u suglasju s mogućnostima i potrebama djece

2.2. Mjere zaštite

Odnose se na identifikaciju potencijalno rizičnih prostora u kojima djeca borave, materijala kojima se koriste, situacija u kojima se nađu u vrijeme boravka u programu predškolskog odgoja u ustrojbenoj jedinici pri školi.

U tu svrhu izrađen je i sigurnosno-zaštitni i preventivni program i protokoli postupanja u mogućim rizičnim situacijama (u prilogu).

PROGRAM MJERA POVEĆANJA SIGURNOSTI U USTROJBENOJ JEDINICI PROGRAMA PREDŠKOLSKOG ODGOJA PRI ŠKOLI:

Analiza problema; popis potencijalnih izvora opasnosti:

1. Roditeljski dom; opasne stvari (električna struja, oštri predmeti, električni i plinski aparati i strojevi), sanitarni čvorovi, kupaonice, stepenice, prozori, vrata, potencijalno vatreno oružje, opasne igračke, sredstva za čišćenje, lijekovi, kozmetika, nepoznate osobe (telefonski pozivi, ulica), ostalo

2. Škola: stepenice, prozori, vrata, terasa, oštri predmeti, sitni predmeti, (igračke), slatkiši, najlonske vrećice, vrpce, trake, užad, sredstva za čišćenje, nepoznate osobe, ostalo

3. Okolina ustrojbene jedinice: penjalice, oštri predmeti, staklo, igle, domaće životinje, sprave za vježbanje, prometna sredstva, nepoznate osobe i ostalo

Ciljevi programa:

kratkoročni: informiranje o važnosti pitanja sigurnosti djece, roditelja, odgoјitelja u objektu i izvan objekta, informiranje o načinima preventivnog djelovanja u svezi temeljne fizičke sigurnosti djece, ponašanje odgoјitelja i djelovanje u odgoјnoj skupini te pravilno reagiranje na odstupanje djeteta od odgovornog ponašanja, roditelja od odgovornog ponašanja prema protokolima vezano uz sve što ugrožava sigurnost djece ili dr. čimbenika, kontaktiranje vanjskih institucija u svrhu poduzimanja mjera sigurnosti u pogledu objekta te u slučaju sumnjivih situacija, osiguranja materijalnog, organizacijskog i socijalnog konteksta u odgoјno-obrazovnom radu s djecom, ostalo.

dugoročni: razvijanje samostalnosti kod djece, roditelja i zaposlenika o poštivanju ponašanja koje ne ugrožava sigurnost djece i ostalih čimbenika; razvijanje navika sigurnosti ponašanja te pravovremenog i najefikasnijeg reagiranja u suzbijanju situacija koje ugrožavaju sigurnost.

Program obuhvaća:

- nadzor djece u unutrašnjim i vanjskim prostorima s posebnim naglaskom na nadzor djece na igralištu,
- upute djeci o poželjnom ponašanju na igralištu i u prostorima ustrojbene jedinice programa predškolskog odgoja pri osnovnoj školi (odgojitelji u sklopu programa samozaštite djece),
- utvrđivanje pravila skupine – obavezno javljanje djeteta odgojitelju kod napuštanja vidokruga odgojitelja (odlazak na WC, u garderobu i sl ...),
- dodatne mjere opreza kod organiziranog odlaska na izlete, šetnje, različite rekreativne programe, posjete, kazališta,
- poticanje roditelja na pridržavanje preporučenog dolaska djeteta do 9,00 sati ujutro zbog zaključavanja ulaznih vrata kako bi se spriječilo nekontrolirano ulaženje različitih osoba bez nadzora,
- identifikacija djece s posebnim potrebama i pojačana skrb nad njima, informacije s inicijalnih intervjua (motoričke teškoće, down sindrom, djeca sklona bježanju, agresivnom ponašanju ...),
- razvijanje oblika ponašanja kojima će biti model djeci u usvajanju navika sigurnog ponašanja,
- postupanja u slučaju povrede djeteta (plan pružanja prve pomoći, hitni slučajevi),
- postupanja kod dežurstava: ako odgojitelj procijeni je li dijete ostalo iznimno duže od dogovorenog vremena dolaska roditelja po dijete prvo treba kontaktirati roditelja, a potom ravnatelja.

3. Materijalni uvjeti

PROSTORNI I TEHNIČKI UVJETI

Prostorni i tehnički uvjeti zadovoljavaju čl. 43. Državnog pedagoškog standarda, što znači:

1. Da je zgrada u kojoj se provodi program predškolskog odgoja izgrađena i opremljena prema pedagoškom standardu, normativima za izgradnju i opremanje prostora te zakonima i tehničkim propisima u građenju i ostalim područjima važnim za rad i boravak djece predškolske dobi.

2. Da je prema standardima u program planiran upis jedne mješovite skupine djece i to:

SKUPINA	BROJ DJECE U SKUPINI
Djeca od 3 godine do polaska u školu	20

3. Da zgrada osigurava pedagoško-estetski poticajnu sredinu za odgoj i naobrazbu predškolske djece te zadovoljava sve higijensko-tehničke zahtjeve i osnovna ekološka i estetska mjerila

MATERIJALNA I DIDAKTIČKA OPREMLJENOST PROSTORA

Za potrebe rada koristit će se oprema i didaktička sredstva

1. OPREMA:

- namještaj (stolovi, stolići, ormari, garderobni ormarići, klupice, kutići, ležaljke) primjeren dobi djece
- panoi, zavjese, grijane podne obloge
- opremljeni sanitarni čvorovi za djecu i osoblje (wc školjke, umivaonici, dozatori, držači papira, ogledala, police za pribor osobne higijene)
- primjerena dnevna i električna osvjetljenost

2. DIDAKTIČKA OPREMA

- centri igara
- kutić prirode i prirodnih materijala, didaktički neoblikovanog materijala
- igre za razvoj spoznajnih procesa, psihomotornih sposobnosti, govora, grupiranja i razvrstavanja, društveno-zabavne igre
- korištenje TV prijamnika, DVD playera, računala, glazbene linije, opreme za tjelesnu aktivnost u unutarnjem i vanjskom prostoru

VELIČINA UNUTARNJEG I VANJSKOG PROSTORA

Prijepis podatka iz dokumentacije iz arhive Općine osnivača.

3.1. Unutarnji prostor

Ustrojbena jedinica programa predškolskog odgoja pri Osnovnoj školi "Antun Klasinc" Lasinja smještena je u prostoru čiji prostorni i tehnički uvjeti zadovoljavaju čl.43. Državnog pedagoškog standarda predškolskog odgoja i obrazovanja.

Ulaz u objekt omogućen je osobama s invaliditetom, a sastoji se od:

Soba dnevnog boravka veličine 60,21 m²

Dječje garderobe s predvorjem 8,32 m²

Sanitarnog čvora za djecu 6,17 m²

Sanitarnog čvora za osoblje 2,26 m²

Čajne kuhinje 9,24 m²

ureda 6,11 m²

kotlovnica 7,44 m²

predprostor-hodnik 6,49 m²

ukupna površina unutarnjeg prostora iznosi 106,24 m²

3.2. Vanjski prostor

Površina vanjskog prostora iznosi 470 m². Sastoji se od opremljenog i ograđenog dječjeg igrališta. Igralište je opremljeno je samostojećom kućicom, klatilicama, ljučkama, klackalicom, toboganom, česmom za vodu i predviđeno za vanjske aktivnosti djece. Ispod igrala i sprava postavljene su antistresne podloge. Dio igrališta ima i prirodni hlad kao i osunčane dijelove.

Parkiralište se nalazi izvan ograđenog prostora u ukupnoj površini od 40 m²

4. Odgojno – obrazovni rad

Odgojno - obrazovni rad temelji se na Zakonu o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN 10/97, 107/07 i 94/13) i podzakonskim aktima, Programskom usmjerenju odgoja i obrazovanja predškolske djece (Glasnik Ministarstva prosvjete i kulture HR, br. 7/8 od 10 lipnja 1991.godine) i Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje. Prilagoditi će se složenim razvojnim potrebama djeteta - dijete kao cjelovito biće. Pristup djetetu biti će holistički. Te, socijalnim, ekonomskim, kulturnim vjerskim i drugim potrebama obitelji naših polaznika sredine u kojoj živimo.

Usmjerenost na razvoj djetetovih kompetencija (poticanje u kontekstu razvojnih mogućnosti svakog djeteta):

1. Komunikacija na materinskome jeziku
2. Komunikacija na stranim jezicima
3. Matematička kompetencija i osnovne kompetencije u prirodoslovlju
4. Digitalna kompetencija
5. Učiti kako učiti
6. Socijalna i građanska kompetencija
7. Inicijativnost i poduzetnost
8. Kulturna svijest i izražavanje

Da bi se ostvarili uvjeti za razvoj kompetencija potrebno je neprekidno osluškivati dječje potrebe promatrati, bilježiti, uključiti dijete kao aktivnog sukonstruktora znanja, kao socijalnog subjekta sa specifičnim potrebama, pravima, kulturom. Dijete kao aktivni građanin zajednice, kreativno biće sa stvaralačkim i izražajnim potencijalima.

ZNAČAJKE RAZVOJA DJETETA

Značajke razvoja djeteta od 3 do 4 godine

Tjelesni razvoj

Usavršilo je pokrete kretanja i ovladalo složenim motoričkim vještinama (ljuljanje, vožnja tricikla, stoj na jednoj nozi bez pomoći)

Slika čovjeka se sastoji od glave i još nečeg (noge i ruke u izmijenjenom obliku), precrtava krug, križ kvadrat

Samostalno je u brizi za sebe (oblačenje jednostavnijih odjevnih predmeta, nalijevanje vode iz vrča, jedenje vilicom i žlicom, nožem razmazuje namaz na kruh ...)

Spoznajni razvoj

Aktivno isprobava, istražuje: pipava, sastavlja...

Uspijeva isključiti ometajuće sadržaje nekoliko minuta

Razlikuje oblik i veličinu

Shvaća osnovne karakteristike vremena, prostora, oznake mjesta, vremena i načina (jutro-večer, ispred-iza, tamo, odmah, ovako, ...)

Pokazuje interes za brojenje

Počinje objašnjavati pojave oko sebe, ali su objašnjenja ograničena mišljenjem

Zna što leti, pliva, vozi, ... po slici

Radoznalost za svijet oko sebe

Poštuje pravila

Govorni razvoj

Neppravilno artikulira pojedine glasove

Gramatički govor gotovo ispravnog izgovora

Povezano priča o nedavnim događajima i iskustvima

Naglo proširivanje rječnika

Socijalno – emocionalni razvoj

Pokazuje osnovne emocije: sreća, tuga, stah, ljutnja

Snažna manifestacija ljutnje: guranje, grizenje, pljuvanje, vrištanje...

Snažno i kratko izražava emocije

Regulira ponašanje na uputu odraslih

Mogućí prolazni tikovi

Samostalno se oblači (jednostavnije stvari) i jede

Opisuje sebe i druge te se ponaša u skladu sa spolnim identitetom

Pokazuje inicijativu u planiranju akcija

Poštuje pravila, ali im pristupa kruto

U igri se pretvara u mnoge likove

Značajke razvoja djeteta od 4 do 5 godine

Tjelesni razvoj

Usavršilo je pokrete kretanja i motoričke vještine (skakanje, puzanje, penjanje, hvatanje i bacanje lopte, vožnja trocikla, ...)
Pravilno drži olovku i crta čovjeka sa svim djelovima tijela
Reže škarama
Gradi građevine od kocaka
Samostalno je u brizi za sebe (oblačenje, svlačenje, jedenje, ...)

Spoznajni razvoj

Radoznalo je za okolinu i aktivno je isprobava, istražuje opipavanjem, sastavljanjem, mirisanjem, promatranjem, slušanjem, ...
Usmjerava i zadržava pažnju na ono što ga zanima
Uočava zajednička svojstva predmeta
Poznaje osnovne boje
Razlikuje neke prostorne i vremenske odnose (naprijed, nazad, jutro, podne, večer, ...)
Broji uz pokazivanje 4, 5 predmeta
Uočava probleme i pokušava ih riješiti

Govorni razvoj

Ponekad još ne izgovara čisto sve glasove
Pokazuje interes za riječi, čitanje, ...
Povezano priča o događajima

Socijalno – emocionalni razvoj

Ima burne emocionalne reakcije (pogotovo ljutnje)
Javljaju se strahovi od mraka, imaginarnih bića
Opisuje sebe i druge te se ponaša u skladu sa spolnim identitetom
Pokazuje inicijativu u planiranju akcija
Poštuje pravila, ali im pristupa kruto

Značajke razvoja djeteta od 5 do 6 godine

Tjelesni razvoj

Stoji na jednoj nozi 8-10 sekundi, zatvorenih očiju
Objema rukama hvata loptu iz različitih visina
Koristi razne alate – ako mu se pokaže
Izrezuje jednostavne oblike škarama
Crta čovjeka (glava s detaljima, ruke, noge, trup)
Usavršava složene motoričke vještine (kolut naprije, sanjke, koturaljke)

Spoznajni razvoj

Istražuje okolinu, nova svojstva i funkcije predmeta te uviđa sličnosti i razlike
Usmjerava i zadržava pažnju na ono što ga zanima
Grupira predmete po nekom svojstvu
Sigurno razlikuje osnovne boje, te crno i bijelo
Razlikuje i imenuje oblike: kvadrat, kocka, trokut
Izdvaja predmete koji ne pripadaju po obliku
Usporenuje veličine: malo-manje; veliko-veće; kratko-kraće; dugo-duže
Uz pravilno pokazivanje broji od 4 do 12 elemenata i pokazuje interes za brojke
Razvijena mnemonička strategija – pamćenje ponavljanjem
Razlikuje danas i sutra
Počinje usvajati godišnja doba

Govorni razvoj

Artikulira sve glasove
Primjećuje koji je početni, koji završni glas u riječi
Prepričava priče, uz glavni događaj daje i detalje
Koristi izraze pristojnosti, kao: *molim, hvala, oprostite* ... te pozdrave
Rabi apstraktne riječi, ali ne razumije značenje
Zamjećuje greške u govoru drugih

Socijalno – emocionalni razvoj

Boji se nesretnih slučajeva, bolesti, mraka, imaginarnih bića
Reagira ljutnjom najčešće zbog vrijeđanja ponosa
Manje je direktne agresije a više indirektnih oblika (psovanje, ruganje, podsmjehivanje i slično)
Može kontrolirati vlastito ponašanje koristeći internalizirani, samoupravljeni govor
Pričanje neistine da bi se zaštitio od neuspjeha
Potpuno se samostalno *svlači i oblači*
Samostalno pere ruke, lice, zube, tijelo
Svjesnost spolnog identiteta

RAZVOJNE ZADAĆE

Razvojne zadaće će se ostvarivati planiranjem i odabirom različitih sadržaja koji nisu strogo planirani već će se njihov odabir provoditi na temelju interesa i inicijative djece uz poštivanje djetetova individualnog razvoja. Važno je tijekom rada ostvarivati fleksibilnost, prilagodljivost konkretnim mogućnostima, potrebama i interesima djeteta pojedinačno ali i mješovite skupine te zajednice.

RAZVOJNE ZADACĀ ZA SREDNJU SKUPINU

Tjelesni i psihomotorni razvoj

- sustavno zadovoljiti potrebe djeteta za prirodnim oblicima kretanja: hodanje, trčanje, skakanje, puzanje, provlačenje, penjanje, guranje, bacanje, hvatanje, dizanje, nošenje i kotrljanje
- poticati razvoj fine i grube motorike
- uvažavati i zadovoljavati različitost dječjih potreba igrom, odmorom i tjelesnim aktivnostima
- razvijati svijest o pridržavanju pravila, osvještavati fair play igru
- konstantno usavršavanje kulturno-higijenskih navika – briga o sebi
- jačati imunološki sustav i djelovati na očuvanje zdravlja djece (boravak i igra na zraku, tjelesno vježbanje, primjereno odijevanje, osiguravanje dovoljne količine tekućine tijekom dana
- djelovati na osiguranju sigurnosti djece uz razvijanje i usavršavanje dječje sposobnosti samozaštite (manipulativne igre)
- njegovati humane odnose i komunikaciju
- razvijanje potrebe za očuvanjem okoliša
- razvijati samostalnost djeteta pri održavanju osobne higijene, svlačenju i oblačenju

Socio-emocionalni razvoj i razvoj osobnosti

- razvijati osobnu i grupnu atmosferu podrške
- poticati djecu na izražavanje svojih , misli, osjećaja i potreba
- razvijati osjećaj sigurnosti, povjerenja, zadovoljstva, slobode
- sposobnost uvažavanja tuđih želja i potreba
- pomagati djetetu da prevlada teškoće u uspostavljanju novih emocionalno-socijalnih veza i odnosa u vrtiću
- razvijati empatiju i želju za pomaganje drugima.
- zadovoljavati dječju radoznalost i bogatiti doživljajni svijet poticajnom sredinom i različitošću sadržaja i aktivnosti
- razvijati osjećaj i spoznaju kod djeteta o tome da je voljeno i prihvaćeno u grupi
- njegovanje kod djece temeljnih ljudskih vrijednosti: prijateljstvo, suosjećanje, solidarnost, pravednost, istinoljubivost
- osiguravati slobodan izbor sadržaja, aktivnosti i materijala
- razvijati osjećaj za dobro i zlo, prepoznati što je dobro, a što zlo, ugraditi u svakodnevne aktivnosti
- uočavati vlastite emocije ; tuga, strah, sreća, ljutnja te razvijati svijest o obuzdavanju ljutnje i neprihvatljivog ponašanja

Spoznajni razvoj

- omogućiti rad s neoblikovanim materijalima poradi slobodnog stvaranja, preoblikovanja
- razvijati kod djeteta radoznalost i interes za okolinu
- poticati konstruktivan način rješavanja problema, dopustiti učenje kroz pokušaj-pogreška
- razvijati prostornu orijentaciju te kategorije vremena
- poticati razvoj apstraktnog mišljenja, maštanja
- poticati želju za istraživanjem i traženjem rješenja
- razvijati dječju pažnju, koncentraciju i mišljenje
- stjecanje iskustva i znanja o prirodi, prirodnim pojavama i predmetima
- omogućiti potpuno samostalnost kod jela, održavanje higijene
- poticati uspoređivanje oblika, boja, količina, razlikovanje prostornih odnosa i vremena
- omogućavati djetetu stjecanje znanja i navika, važnih za njihovu sigurnost u prometu
- razvijati logičko-matematičko mišljenje
- razvijanje tradicijskih kultura i narodnih običaja

Govor, komunikacija, izražavanje i stvaralaštvo

- razvijati pravilno artikuliranje glasova
- bogatiti i razvijati dječji govor i govorno stvaralaštvo, poticati djecu na prepričavanje doživljaja i emocija
- upućivati ih na pažljivo slušanje govora drugih, navikavati ih na govor pred grupom
- poticati komuniciranje, gestama, mimikom i pokretima tijela
- poticati smisao za estetsko oblikovanje
- omogućiti djeci različite materijale, različite oblike i veličine papira
- poticati sve oblike dječjeg likovnog izraza: crtanje, slikanje, modeliranje
- omogućiti prisutnost glazbe u svakodnevnom radu s djecom
- razvijati glazbeni sluh, osjećaj za ritam, tempo
- omogućiti djeci svakodnevni dodir sa scenskom lutkom i izražavanje pomoću nje

RAZVOJNE ZADAĆE ZA STARIJU SKUPINU

Tjelesni i psihomotorni razvoj

- razvijati cjelokupnu muskulaturu djeteta : hodanje, trčanje, skakanje, puzanje, provlačenje, penjanje, guranje, bacanje, hvatanje, dizanje, nošenje i kotrljanje
- razvijati samostalnost u aktivnostima koje djetetu omogućuju očuvanje kvalitete života i zdravlja, samostalnost pri uzimanju obroka, odijevanju, održavanju vlastitih stvari i garderobnog prostora
- razvijati samostalnost pri kretanju u okolini
- razvijati samostalnost u komunikaciji s poznatim i nepoznatim osobama

Socio-emocionalni razvoj i razvoj osobnosti

- razvijati sposobnost realnog procjenjivanja vlastitih mogućnosti i prihvaćanje neuspjeha
- poticati djecu na izražavanje svojih osjećaja i poštivanje osjećaja drugih
- razumjevati osjećaje, obveze i prava članova grupe
- razvijati svijest o vlastitim ulogama i obvezama
- usvajati poželjna ponašanja
- u međusobnim sukobima poticati primjerena pravila ponašanja (strpljivost, čekanje na red, sputavanje sebičnosti, ljubomore i sličnog)
- poticati spremnost na pomaganje vršnjacima, starijima, roditeljima u kućanskim poslovima
- razvijati važnost potrebe očuvanja okoliša

Spoznajni razvoj

- razvijati sposobnost uočavanja veza i odnosa između prostora i pojava
- razvijati sposobnost klasifikacije na osnovu bitnog ili nekog drugog svojstva
- poticati potrebe djeteta za najrazličitijim oblicima istraživanjima
- omogućiti djeci raznovrsne aktivnosti (igre, likovno oblikovanje i stvaranje, glazbeno ritmičko i govorno izražavanje) u cilju cjelokupnog razvoja i zdravog oblikovanja djeteta
- razvijati sposobnost rješavanja problema
- razvijati spoznaju o opanostima na putu od kuće do vrtića i u šetnji
- razvijati prostornu orijentaciju te kategorije vremena
- razvijati sposobnost praktičnog spoznavanja vanjskog svijeta

Govor, komunikacija, izražavanje i stvaralaštvo

podržavati potpunu samostalnost govornih i drugih oblika komuniciranja

- poticati različite oblike komuniciranja, stvaranja I izražavanja
- poticati uporabu govora, neverbalnih oblika komunikacije te monološkog govora (opisivanje, pričanje, prepričavanje, obrazlaganje)
- koristiti nove riječi te prošlo i buduće vrijeme
- razvijati razumijevanje i pozitivan odnos doživljaja književnih, scenskih, likovnih i glazbenih djela

AKTIVNOSTI I SADRŽAJI ZA SREDNJU SKUPINU

Tjelesni i psihomotorni razvoj

- igre koje omogućuju što više kretanja I skakanja
- igre za usavršavanje ravnoteže I preciznosti –igre s loptom, obručima, konopom
- plesne aktivnosti, razvijanje ritma I motorike
- različiti poligoni prepreke za razvoj grube motorike (puzanje, provlačenje, kotrljanje, skokovi isl.)
- igre vodom, pijeskom, snijegom
- igre za finu motoriku (crtanje, slikanje, rezanje, nizanje, oblikovanje tijesta, plastelina, gline, građenje)
- svakodnevne praktične aktivnosti za razvoj motorike: serviranje stola, samopolsuživanje jela, pospremanje, održavanje higijene, odijevanje i slvačenje

Socio-emocionalni razvoj i razvoj osobnosti

- poticati zajedničke aktivnosti s vršnjacima, omogućiti im samostlano određivanje pravila i uloga u igri
- društvene igre koje ih potiču na poštivanje pravila I kontroliranje emocija
- socio-emocionalne igre koje razvijaju sposobnost pozitivnih emocija (npr. prenošenje osmijeha, darivanje, reći nešto lijepo drugome)
- igre koje omogućuje prepoznavanje osnovnih emocija: strah, tuga, sreća. ljutnja (Npr. kako se osjećaš kada ti netko ružno kaže? Kako se osjeća druga osoba kada joj se to isto dogodi?)
- igre imitacije (kuhar, konobar, liječnik, cvječar)
- igre davanja u cilju naglašavanja prijateljstva I pružanja pomoći npr. Da sam ja ti..)
- igre I aktivnosti koje potiču razvoj koncentracije, sposobnosti komuniciranja I suradnje s vršnjacima npr. pokvareni telefon, igranje uloga)

Spoznajni razvoj

omogućiti im iskustvo, vaganja, mjerenja, pretakanja, istraživanja
ponuditi različite materijale: posude, bočice, lijevci
uključiti ih u aktivnosti odraslih: sadnja biljaka, zalijevanje, vrtlarenje, kuhanje
dati im različite slagalice, memory kartice, konstrukti za građenje
aktivnosti za poticanje dječje percepcije i učenje putem iskustva i pokušaja: npr: promotri i izgradi
kosinu, didaktičke igre primjerene dobi-slagalice...
društvene igre za logičko zaključivanje

Govor, komunikacija, izražavanje i stvaralaštvo

različite zagonetke, pitalice
slikovnice, časopisi, brošure, slikovni materijali s natpisima
čitanje različitih priča
simboličke igre zamišljanja i uživanja u svrhu poticanja izražavanja i govorne komunikacije
razvijanje sposobnosti prepričavanja npr. događaji od kuće do vrtića, događaji s mora, s prijateljima
igre i aktivnosti koje se odnose na sluh djeteta :glasovi životinja isl.
aktivnosti: pjevanja, plesanja, upoznavanje glazbenih instrumenata: štapići, bubnjevi
prisustvovanje kazališnim predstavama i igrokazima
korištenje likovnih materijala u svrhu likovnog izražavanja

AKTIVNOSTI I SADRŽAJI ZA STARIJU SKUPINU

Tjelesni i psihomotorni razvoj

uvjeti za pokret i rekviziti: konop, lopta, обруč, reketa itd.
aktivnosti za održavanje ravnoteže : greda
povezivanje skakanja i trčanja, trčanje u krug, skok u vis, skok u dalj
plesne i pokretne igre koje zahtijevaju koordinaciju pokreta ruku i nogu
aktivnosti likovnog izražavanja :crtanje, modeliranje
samostalnost pri odijevanju, obuvanju, hranjenju i održavanju higijene ; vezanje vezica, služenje
priborom za jelo, zakopčavanje/otkopčavanje i ostalo.

Socio-emocionalni razvoj i razvoj osobnosti

različite društvene igre koje ih potiču na poštivanje pravila učenju čekanja na red, razvoj tolerancije:
Čovječe ne ljuti se, Pogodi tko si!
simboličke igre
aktivnosti radi spoznaje svijeta koji ih orkužuje: posjet policiji, knjižnici, vatrogascima, liječniku.

aktivnosti za razvoj ekološke svijesti, očuvanju prirode: šetnje I promatrane raznih ljudskih otpada, razvrstavanje za reciklažu.

Spoznajni razvoj

istraživačke aktivnosti: prelijevanje tekućine u razne posude ili oblikovanje tijesta u svrhu usvajanja pojma količine i veličine

razne igre "igranja trgovine" putem kojeg uče numeričke veze, usvajaju količinu brojeva, vrijednost novca

igre skirivanja I traženja predmeta poradi prostorne orijentacije

rješavanje radnih listića

igre za usvajanje lateralizacije, šah, sudoku

igre za razvoj pažnje I pamćenja: memory, domino

aktivnosti koje potiču uočavanje veza među predmetima I pojavama u okolini: promatranje oblaka, promjena

aktivnosti koje doprinose osvješćivanju djece o opasnostima u prometu I usvajanju znanja, vještina I sposobnosti za njihovo izbjegavanje: izrada prometnih znakova, kreiranje prometnog mjesta

Govor, komunikacija, izražavanje i stvaralaštvo

Aktivacija moždanih centara za početno čitanje i pisanje

govorne igre priprema za čitanje: "Slovo na slova" prepoznavanje glasova u riječi, rečenici, prepoznavanje prvog i zadnjeg glas u riječi)

igre riječima koje potiču govorno stvaralaštvo (izmišljanje smiješnih pridjeva, pričanje "obojanih" priča u kojima svaka riječ ima pridjev, istu boju itd.)

brojalice, pjesmice zagonetke: Lukin portal, Larina igraonica

aktivnosti u raznovrsnim likovnim materijalima I tehnikama; izrada lutki itd.

igre s pjevanjem. Igra kolo, Zeko i potočić itd.

aktivnosti s glazbenim instrumentima i izrada glazbala npr. štapići

Odgovitelji će dnevno planirati aktivnosti, sadržaje, materijale i sredstva ponuđena djeci i bilježiti zapažanja o njihovim aktivnostima, reakcijama, ponašanju, kako bi svakodnevno pratili u kolikom intenzitetu i na koji način potiču razvoj svakog pojedinog djeteta. Djetetovu prirodnu potrebu za kretanjem treba svakodnevno zadovoljiti. Osiguravanjem dovoljno pokretnih igara u zatvorenom prostoru, jutarnjeg vježbanja na otvorenom, što više boravka na otvorenom i što više šetnje; sve su to čimbenici koje u našem vrtiću možemo ostvariti budući da smo smješteni u prostoru koji nam to

omogućava. obogaćivanje odgojno obrazovnog procesa blagdanima, proslavama, svečanostima, posjetima i izletima

Svi zadaci ostvarit će se kroz sadržaje koji će biti odabirani prema dječjim spontanim interesima, društvenim događajima u najbližoj okolini, godišnjim dobima. Sadržaj za rad prilagodit će se dječjem iskustvu, interesima i potrebama razvojne dobi.

Osim dnevnih planova i zapažanja, pedagošku dokumentaciju odgojitelja sačinjavat će tjedni i tromjesečni planovi i valorizacija rada, plan suradnje s roditeljima i plan permanentnog stručnog usavršavanja kao i izvješća o realizaciji istih (sve u skladu s propisima pedagoškom dokumentacijom).

Odgojitelji će voditi i imenik skupine. Bilježit će važna zapažanja o pojedinom djetetu u individualni dosje djeteta, a o djeci s posebnim potrebama vodit će se posebna dokumentacija koju će osim individualnog dosjea sačinjavati mišljenja i nalazi drugog vanjskog stručnjaka i dr.

Pri tome je važno voditi brigu o doredbama Zakona o provedbi o Opće uredbe o zaštiti osobnih podataka (GDPR).

Odgojno-obrazovni rad planirat će se i programirati kroz zakonski propisanu dokumentaciju:

- Godišnje planiranje i programiranje uz mogućnost stalne dopune
- tromjesečno orijentacijsko
- tjedno
- dnevno

Odgojitelji će voditi sljedeću pedagošku dokumentaciju prema Pravilniku o vođenju pedagoške dokumentacije

- Matična knjiga djece
- Knjiga pedagoške dokumentacije odgojne skupine
- Imenik djece
- Godišnji plan i program rada Programa predškolskog odgoja u ustrojbenoj jedinici pri Školi
- Godišnje izvješće o ostvarivanju plana i programa Programa predškolskog odgoja u ustrojbenoj jedinici pri Školi
- Individualni plan i program stručnog usavršavanja
- Individualni dosje djeteta
- Evidencija zamjena odgojitelja
- Zapisnici

5. Njega i skrb za tjelesni rast i razvoj djece

Program zdravstvene zaštite djece, higijene i pravilne prehrane ostvaruje se sukladno programskoj orijentaciji Ministarstva zdravstva Republike Hrvatske. Njega i skrb za tjelesni rast i razvoj djece započinje od trenutka upisa djeteta, upoznavanjem sa zdravstvenim stanjem i socijalnim statusom djeteta kroz inicijalni razgovor s roditeljima.

Pod tim se misli na osiguravanje preduvjeta za stvaranje zdravog i sigurnog ozračja u kojem dijete boravi kroz osiguravanje optimalnih uvjeta za zadovoljavanje osnovnih potreba djeteta, a to su:

a) Senzibilizacija i edukacija odgojitelja i ostalih zaposlenika, ali i roditelja u osvještavanju potrebe kvalitetnog djelovanja:

- svakog sudionika u stvaranju uvjeta za cjeloviti rast i razvoj svakog djeteta kroz stvaranje zdravog i sigurnog ozračja u obitelji, ali i u programu predškolskog odgoja u ustrojbenoj jedinici pri osnovnoj školi u kojoj dijete boravi u prosjeku 8-10 sati,
- uspostavljanja pozitivnog stava prema zdravoj hrani i svim oblicima zdravog načina života,
- osvještavanje oblika djelovanja odraslih koji će pomoći djeci da osvijeste i nauče izraziti svoje potrebe,
- osiguravanje djelovanja odraslih koji će pomoći djeci da nauče brinuti o sebi i zadovoljavanju svojih potreba,
- znanja o načinima djelovanja u preveniranju bolesti i pružanju prve pomoći.

b) Stvaranje uvjeta - prostornih i organizacijskih za kvalitetnu izmjenu igre i dnevnog odmora pri čemu mislimo na:

- redovite tjelesne vježbe i kvalitetan boravak djece na zraku,
- kvalitetna izmjena igre i dnevnog odmora tijekom godine.

Za provedbu navedenih mjera očuvanja i unapređivanja djetetova zdravlja neophodno je osigurati uvjete za:

Kvalitetne sanitarno-higijenske uvjete unutarnjeg i vanjskog prostora kroz:

- proces kvalitetnog i redovitog održavanja prostora boravka djece od strane spremačice (soba dnevnog boravka, prostor dnevnog odmora, sanitarni čvor, igralište i pješčanik),
- osposobljavanje spremačice za siguran i učinkovit rad sa sredstvima za čišćenje, s posebnim naglaskom na važnost izbora kvalitetnih sredstava,
- nadzor i organizaciju slanja zaposlenika na provođenje zakonom utvrđenog higijenskog minimuma,
- kontinuirano organiziranje i provođenje mjera dezinfekcije, deratizacije i dezinsekcije
- osiguravanje dovoljne količine sredstava za higijenu djece,
- uvid u provođenje i osiguravanje kvalitetnih mikroklimatskih uvjeta boravka djece (prozračnost prostora ljeti i zimi, toplina ili hladnoća prostora, čistoća prostora),
- uvid u provođenje utvrđenih načina čišćenja vanjskih prostora s naglaskom na njihovo sigurno korištenje,
- osiguravanje uvjeta za kvalitetan proces čišćenja (zaštitnu odjeću i obuću, pomoćne strojeve, potrebnu količinu sredstava),

- osiguravanje i provjera sanitarnih iskaznica zaposlenika, koji su u procesu rada s djecom s ciljem osobne zaštite i zaštite svih sudionika procesa.

Kvalitetno ozračje kao temelj sigurnosti djece

Psihosocijalni status djece i odraslih uvjetovan je stvaranjem optimalnih socijalnih uvjeta i vještina za življenje i kontinuirano učenje djece i odraslih. Pod tim mislimo na daljnje pozitivno djelovanje i međusobno uvažavanje svih zaposlenika u procesu, čime pogodujemo djeci, ali i odraslima u procesu (zaposlenici - roditelji)

Djelovanjem na razvoj socijalnih odnosa odraslih kroz razvoj socijalnih vještina omogućit ćemo svakom pojedincu osiguravanje uvjeta za:

- komunikaciju s drugima,
- učenje kroz razmjenu mišljenja,
- poticanje razvoja vještine prihvaćanja različitosti mišljenja, stavova, djelovanja i dr.,
- poticanje razvoja sposobnosti dijeljenja materijala (ali i iskustava) s drugima,
- razvoj povjerenja kroz uspostavljanje suradničkih odnosa,
- poštivanja prava na privatnost,
- nesebičnost,
- nenasilno rješavanje problemskih situacija,
- socijalnih interakcija s djecom različitih razvojnih mogućnosti.

Djelovanjem na razvoj socijalne dimenzije kod djece poticat ćemo:

- osnaživanje komunikacijskih umijeća djece i odraslih pomoću različitih aktivnosti (pregovori, rasprave, razgovori),
- komunikaciju među djecom,
- partnerske odnose s djecom kroz uvažavanje njihovih prava i potreba koja se tiču njihovog življenja i učenja,
- partnerske odnose odrasli - odrasli kroz uvažavanje iskustava roditelja o djetetu, u odnosu na profesionalne spoznaje koje odgojitelji stiču u procesu rada s djetetom,
- razvoj partnerskih odnosa odgojitelja koji su preduvjet kvalitete procesa rada s djecom (međusobno povjerenje u kolege, suradničko ozračje, jednaka vrijednost i važnost u procesu donošenja odluka o načinima djelovanja prema djetetu - roditelju).

Stvaranje optimalnih uvjeta za življenje i kontinuirano učenje djece i odraslih temelj su osvještavanja i mijenjanja vlastitih uvjerenja (odnosi na daljnje djelovanje s ciljem kvalitetnijeg mijenjanja stavova, uvjerenja i vrijednosti svih sudionika procesa djeteta i odraslih).

Osiguravanje preduvjeta za stvaranje zdravog i sigurnog ozračja u kojem dijete boravi kroz osiguravanje optimalnih uvjeta za zadovoljavanje osnovnih potreba djeteta.

Osnovni preduvjeti za realizaciju navedenog cilja su razgovori radi snimanja početnog stanja u skupini:

- incijalni intervju odgojitelja s roditeljima i djetetom,
- prijenos informacija o relevantnim osobinama upisanog djeteta i dogovor o prijemu i radu u razdoblju prilagodbe prema osobitostima djeteta.

Djeca s posebnim potrebama

- a) Identifikacija djece s posebnim potrebama
 - praćenje i ponašanje djeteta, njegova razvoja i zdravstvenog stanja,
 - neposredno praćenje procesa prilagodbe nove djece,
 - individualni razgovori s roditeljima s roditeljima radi otkrivanja djece s posebnim potrebama,
 - traženje i uvid u medicinsku dokumentaciju,
 - suradnja s raznim institucijama radi osiguravanja adekvatne pomoći,
 - identifikacija darovite djece.

- b) Rad s djecom s posebnim potrebama
 - individualni rad s djetetom u odgojnoj skupini,
 - praćenje razvoja djeteta,
 - savjetodavni rad s roditeljima,
 - prilagodbe programa djeci s teškoćama u razvoju,
 - rad s djecom prema uputama stručnjaka,
 - rad s darovitom djecom,
 - prilagodba jelovnika.

- c) Individualni rad s djecom

Planiranje i provođenje kvalitetne prehrane djece

Prehrana će biti organizirana iz Osnovne škole “Antun Klasić” Lasinja na način da će se dopremati posebnim vozilom koje posjeduje sve potrebne certifikate za prijevoz hrane.

Kvalitetna i raznovrsna prehrana, koju ćemo nastojati provoditi u okvirima osiguranih sredstava za prehranu djece, bit će nam najvažniji faktor djelovanja na sprječavanju porasta prekomjerne težine, ali i osiguravanja zdravlja djece predškolske dobi. Time ćemo nastojati i dalje utjecati na:

- podizanje imunoloških sposobnosti djece,
- razvoj i podizanje fizičkih sposobnosti djece,
- osiguravanje preduvjeta za razvoj intelektualnih sposobnosti.

Pri izradi jelovnika držati ćemo se preporuka I smjernica prehrambenog standarda za planiranje prehrane djece u dječjem vrtiću – jelovnici I normative (2007.).

Jelovnici će uvijek biti dostupni na uvid svim roditeljima na mjestima koja su za to predviđena.

Timski (povjerenstvo za sastavljanje jelovnika) ćemo djelovati na promjene stavova i uvjerenja vezanih uz izbor namirnica i načine proslava rođendana, prema čemu ćemo staviti naglasak na poštivanje normativa propisanih prehrambenim standardima.

Sustavno ćemo djelovati na:

- osvješćivanju i mijenjanju prehrambenih navika djece, što je vrlo dugotrajan proces,
- edukaciju roditelja (kojima je, iznimno važno što i kako je njegovo dijete jelo), kako bi osvijestili da dnevna potreba hrane nije zadovoljena samo kroz obroke u ustrojbenoj jedinici programa predškolskog odgoja pri osnovnoj školi, nego i kroz obroke u obitelji,
- poticanje na samostalnost pri jelu, naglašavajući važnost kulture konzumiranja obroka i kvalitetnog izbora jela

Kvalitetna izmjena igre i dnevnog odmora

Kvalitetnu izmjenu igre i dnevnog odmora tijekom godine provodit ćemo poštujući pravo i potrebe svakog pojedinog djeteta kroz prilagođavanje ritmu potrebe djeteta u dijelu igre i odmora (pravilna organizacija dana u skladu s ritmom djeteta, ali i kvalitetna organizacija prostora) osigurala je:

- uvjete za pravilnu izmjenu dnevnih aktivnosti s individualnim potrebama djeteta kroz mogućnost izbora načina dnevnog odmora djece neovisno o dobi (mirni prostori u koje se djeca mogu povući i odmoriti).

Time osiguravamo uvjete za zadovoljno dijete, ali i roditelja, što nam svakako potvrđuje potrebu da i dalje oslušujemo i uvažavamo potrebe djeteta kroz poštivanje njihovog prava na izbor.

Redovita tjelovježba i osmišljen boravak djece na zraku

Redovita tjelovježba i osmišljen boravak na zraku svakodnevna su potreba djeteta, koju ćemo nastojati maksimalno poštivati, u onoj mjeri i na onaj način koji je djetetu neophodan za zadovoljavanje prava i potrebe boravka na zraku.

Kad god nam vremenski uvjeti dopuste, boravit ćemo na zraku, uz primjeren izbor aktivnosti i osiguravanje preduvjeta za takav oblik rada s djecom. Poseban naglasak stavit ćemo na:

- izbor vježbi koje za cilj moraju imati razvoj motoričke sposobnosti primjerenih dobnom uzrastu djece koja vježbaju,
- aktivno sudjelovanje sve djece koja ne smiju čekati dok drugi vježbaju,
- suradničke odnose, pri čemu se sva djeca trebaju osjećati uspješno (izbjegavati identifikacije pobjednika),
- poticanje uspješnosti svakog djeteta u podizanju svojih mogućnosti uz izbjegavanje izbora aktivnosti koje mogu djelovati frustrirajuće na djecu.

Praćenje psihofizičkog razvoja djeteta:

- stalno pratiti djetetov razvoj u svrhu primjerenog djelovanja unutar odgojne skupine,
- pravodobne intervencije da bi se djetetu pomogle savladati razvojne teškoće,
- rad s roditeljima da bi se osigurao optimalni razvoj djeteta te minimalizirale djetetove teškoće,
- posebno praćenje procesa adaptacije

6. Stručno usavršavanje odgojno-obrazovnih radnika

Stručno usavršavanje će se realizirati u redovnoj satnici kroz propisane oblike:

- Individualno
- Unutar ustanove
- Izvan ustanove

Odgojitelji će kontinuirano biti uključeni u sve redovite programe edukacije iz područja predškolskog odgoja sa stalnom motivacijom za učenje, pedagoško-psihološko i didaktičko-metodičko cjeloživotno obrazovanje u skladu sa zakonskim propisima i potrebama struke.

U tu svrhu odgojitelji će izrađivati Individualne planove i programe stručnog usavršavanja.

Odgojitelji će se uključivati u različite oblike stručnog usavršavanja koje organizira Agencija za odgoj i obrazovanje i druge ustanove koje imaju potrebne certifikate za provedbu programa.

Bitna zadaća:

- razvijati i jačati profesionalnu kompetenciju i autonomnost odgojitelja

Osnovni kriterij pri odabiru vrste i načina stručnog usavršavanja odgojnih djelatnika je:

- kvalitetna mogućnost upoznavanja odgojitelja s novim znanstvenim spoznajama iz područja predškolskog odgoja neophodnih za kvalitetan odgojno-obrazovni rad s predškolskom djecom,
- kvalitetna edukacija koja će osigurati osvještavanje i postupno mijenjanje stavova i uvjerenja

7. Suradnja s roditeljima

Suradnja s roditeljima temeljit će se na načelu:

aktivnog sudjelovanja, s ciljem razmjene iskustava u odnosu na razvojne mogućnosti djeteta, pri čemu posebno naglašavamo međusobnu podršku kroz razne oblike komunikacije i suradnje.

Bitni zadatci:

- sudjelovanje roditelja u odgojno-obrazovnom radu
- unapređenje komunikacije i partnerstva s roditeljima
- roditeljski sastanci

Suradnja s roditeljima ostvaruje se putem različitih oblika:

INDIVIDUALNA SURADNJA

- individualni razgovori prije upisa (rast i razvoj učenika, specifičnosti djeteta)
- planirani razgovori s roditeljima i prema potrebama roditelja ili odgojiteljice
- uvesti će se i Škola roditeljstva (diskusija, razmjena iskustva, dogovori)
- ankete i upitnici za roditelje: zadovoljstvo s radom, ideje za promjene u skupini isl.

RODITELJSKI SASTANCI

Roditeljski sastanci će se održavati 4 puta godišnje. Pedagoške radionice: Roditeljstvo jučer-danas-sutra, Moć odgoja. Kako komunicirati s djecom. Dijete i mediji. Zdravstvene teme: Higijena zubi. Prevencija zaraznih bolesti.

KUTIĆ ZA RODITELJE

- informativno-edukativni kutić

(informacije o odgojno-obrazobnom radu, likovni radovi djece, izjave djece, foto zapisi, audio-vizualni zapisi, ostale informacije)

SUDJELOVANJE RODITELJA U ODGOJNO-OBRAZOVNOM PROCESU

(neizravno ili izravno uključivanje)

- *neizravno* (skupljanje i donošenje pedagoški neoblikovanog materijala, izrada igračaka i drugih sredstava za igru, organizacija posjeta i izleta)

- *izravno* (posjet roditelja odgojnoj skupini, roditelj-gost u skupini: predavanje o profesiji, govor roditelja o svom djetinjstvu . kakvo je bilo djetinjstvo onda, a kako sada. Zajedničke akcije: prikupljanje jesenskih plodova, izrađivanje nakita i ostalog. Kreativne radionice: “Grb obitelji”. Obilježavanje Dana zahvalnosti za plodove zemlje, Dan obitelji, Dan borbe protiv vršnjačkog nasilja, Dan planeta zemlje i ostalog) . Roditelji će moći kao “kritički prijatelj” dati svoje primjedbe i sugestije na rad odgojno-obrazovne skupine.

Partnerstvo roditelja i odgojitelja važan je čimbenik socijalnog razvoja djeteta u institucijskom kontekstu. Važno je da odgojitelji i roditelji u međusobnu suradnju ulažu mnogo povjerenja, otvorenosti, tolerancije, objektivnosti i spremnosti za uvažavanje osobnih i profesionalnih kompetencija, uzajamno poštovanje, djelovanje osjećaja i vještina, usklađivanje odgojnih utjecaja i zajedničko rješavanje problema u razvoju i odgoju djeteta.

To je proces međusobnog informiranja, savjetovanja, učenja, dogovaranja i druženja ali i dijeljenja odgovornosti za cjelovit dječji rast i postignuća, gdje roditelj ima aktivnu ulogu, a svakako je model djetetu. Dobrom suradnjom želi se ostvariti kontinuitet u odgoju i obrazovanju, te omogućiti svakom pojedinom djetetu razvoj u sredini u kojoj će se osjećati prihvaćeno, voljeno, sigurno, zadovoljno i sretno, sredini koja će djelovati poticajno na razvoj svih njegovih potencijala i u kojoj će se skrbiti o djetetovim specifičnostima.

Suradnja roditelj - odgojitelj iznimno je važna jer se osim s roditeljem dijete poistovjećuje s odgojiteljima, oponaša ih, igra se s njima, boravi s njima najveći dio vremena. U tom procesu sudjeluju gotovo ravnopravno roditelji i odgojitelji kao modeli ponašanja djetetu. Iz tog razloga pojmu suradnja dajemo poseban naglasak. U toj interakciji sudjeluju i dijete i roditelj i odgojitelj jer jedni drugima imaju što reći, pokazati, na što upitati, upozoriti, a dijete je naše pozitivno potkrepljenje.

8. Suradnja s vanjskim ustanovama

Za uspješnost provođenja odgojno - obrazovnog procesa iznimno je važna suradnja s vanjskim ustanovama, čime potičemo razvoj demokratskih odnosa u društvu, kako bi u tom smjeru djelovali i obitelj, ustrojbeni jedinica programa predškolskog odgoja i škola.

Suradnja vezana uz obogaćivanje odgojno-obrazovnog procesa tijekom pedagoške godine:

1. Ministarstvo znanosti i obrazovanja, AZOO
2. Općina Lasinja
3. Ured državne uprave u Karlovcu - služba za društvene djelatnosti
4. Zdravstvene ustanove
5. Kulturne ustanove
6. Osnovna škola „Antun Klasinc“ Lasinja
7. Župni ured
8. Policija, katastar, Crveni križ, Sportsko društvo, razne udruge, obrtnici...
9. D V D Lasinja
10. KUD Antun Klasinc Lasinja
11. Vrtić Pisarovina

Suradnja s ciljem podizanja odgojno-obrazovnog procesa i stručnog rada:

- Ministarstvo znanosti i obrazovanja
- Agencija za odgoj i obrazovanje,
- Karlovačka županija Upravni odjel za školstvo

Suradnja s ciljem prezentiranja djelatnosti:

- Ministarstvo znanosti i obrazovanja
- Agencija za odgoj i obrazovanje
- Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje

9. Vrednovanje rada

Jedna od važnih pretpostavki osiguranja daljnje kvalitete rada programa je i njegovo vrednovanje u odnosu na pojedina područja. Dva su glavna pristupa vrednovanja kvalitete odgojno-obrazovnog sustava: eksterno (vanjsko) i interno (unutarnje), odnosno samovrednovanje.

Interno (unutarnje) vrednovanje i samovrednovanje programa vrše odgojitelji koji provode program, roditelji, djeca, zdravstveni radnik, stručni suradnik i ravnatelj. Prethodno ćemo obaviti unutarnje vrednovanje i samovrednovanje kroz SWOT analizu kao i KREDA analizu. I oformirati ćemo Tim za kvalitetu: ravnatelj, dva predstavnika odgojitelja, jedan predstavnik stručno-razvojne službe, jedan predstavnik administrativno-tehničkoga i pomoćnog osoblja, jedan predstavnik roditelja, jedan predstavnik lokalne zajednice

Odgojitelji će zajedno sa stručnim suradnikom pratiti i procjenjivati svoju metodičku kreativnost, primjenjivati suvremene oblike i metode rada u odgojno-obrazovnom procesu. Odgojitelji će voditi i pisane bilješke. Vodit će i pedagošku dokumentaciju (imenik djece, tromjesečne, tjedne i dnevne planove te svakodnevna zapažanja o aktivnostima djece). Na kraju pedagoške godine piše se godišnje izvješće o radu.

Vrednovanje programa realizirat ćemo prema ciljevima i zadaćama koji su planirani godišnjim planom i programom. Odgojitelj će vrednovanje provoditi uz pisanje bilješke i foto-dokumentacijom, video.-snimanjima, praćenjem razvoja dječjih crteža, praćenjem napredaka djetetovih sposobnosti i ažuriranjem podataka nakon uočavanja razvojnih promjena po mjesecima; pratit će stupanja zainteresiranosti svakog pojedinog djeteta kao i zadovoljstvo djece s obzirom na ponuđeni sadržaj ili spontane igre. Roditelji su uključeni i aktivno sudjeluju u kreiranju, ostvarivanju i vrednovanju programa (ankete, upitnici,...), ali su i aktivni čimbenici provođenja programa ovisno o zainteresiranosti glede prezentiranja i doprinosa određenim tematskim aktivnostima, prema svojoj stručnosti i kompetencijama.

Eksterno (vanjsko) vrednovanje vršit će se suradnjom i primjenjivanjem primjera dobre prakse s obližnjim vrtićem zagrebačke županije kao "refleksivni" prijatelj osnovne škole isto iz zagrebačke županije. Primjerima suradničko učenje, druženje, socijalizacija...Tražit ćemo i suradnju Nacionalnog centra za vanjsko vrednovanje.

Svrha:vrednovanja i samovrednovanja dječjeg vrtića je utvrđivanje postojećeg stanja te jačanje kapaciteta ustanove da samu sebe mijenja i usavršava u zacrtanom smjeru, vodeći računa o stvaranju uvjeta za uspješno zadovoljavanje potreba i prava svih.

Vrednovanje i samovrednovanje su nužni procesi sustavnoga i kontinuiranog praćenja, analiziranja i procjenjivanja kvalitete rada ustanove. Definicija kvalitete odgojno-obrazovne prakse nije nepromjenjivo, statično pitanje sa samo jednim ispravnim odgovorom. Zahtjevi za kvalitetom temelje se na živoj razmjeni znanja, iskustava i sklonosti svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa. Iz navedenog proizlazi da je kurikulum odgojno-obrazovne ustanove neodvojiv od procesa učenja djece i odraslih, a ističe da je sukonstrukcija znanja moguća jedino u zajednici koja uči. Stoga jedan od kriterija vrednovanja i samovrednovanja sustava ranog i predškolskog obrazovanja, odnosno dječjih vrtića, treba ići u smjeru istraživanja, praćenja i osvješćivanja te stalnog inoviranja postojeće prakse, radi unapređivanja dječjih vrtića i njihove transformacije u zajednice koje uče. Kvalitetno vrednovanje i samovrednovanje je najmoćnije sredstvo za poticanje promjena na bolje, to je utvrđivanje

trenutnog stanja, detektiranje problema i/ili dobre prakse, određivanje prioriteta, pronalazanje ideja za rješavanje problema i/ili unapređivanje prakse i utvrđivanje pozitivnih postignuća i njihovo osnaživanje. Proces vrednovanja i samovrednovanja u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju može obuhvaćati cjelinu odnosno ukupnost funkcioniranja sustava ili neke segmente ranog i predškolskog odgoja. Kvalitetnim samovrednovanjem svih čimbenika odgojno-obrazovnog procesa (ravnatelj, stručni djelatnici, djeca, roditelji, čimbenici lokalne zajednice) značajno bi se unaprijedila odgojno-obrazovna praksa u dječjim vrtićima. Kooperativnim vrednovanjem (vanjskim i unutarnjim) stekao bi se uvid u postojeće stanje ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, detektirali postojeći problemi te utvrdili mogući pravci djelovanja u cilju unapređivanja sustava predškolskog odgoja. Poticanjem samovrednovanja djece u svim odgojno-obrazovnim situacijama omogućili bi djeci osvješćivanje svojih djelotvornih/nedjelotvornih ponašanja i preuzimanje odgovornosti za vlastite izbore od najranije dobi. Za ostvarivanje tog cilja nužno je stvoriti okruženje i ozračje za slobodan dijalog u kojem će samovrednovanje i refleksije pojedinaca biti na korist povratnih informacija, a sa svrhom unaprijeđivanja radnog procesa.

10. FINANCIRANJE PROGRAMA

Za obavljanje djelatnosti ustrojbeni jedinica programa predškolskog odgoja će osigurati sredstva:

- od osnivača Općine Lasinja
- Osnovne škole “Antun Klasinc” Lasinja
- od roditelja djece
- iz ostalih izvora propisanih zakonom
- Ministarstvo znanosti i obrazovanja RH: za programe javnih potreba – predškola.
- Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku

Predviđeni troškovi programa obuhvaćaju:

- materijalne izdatke – energiju i komunalije, tekuće održavanje objekta i opreme
- nabavu namještaja, opreme i sitnog inventara potrebnog za obavljanje djelatnosti
- bruto plaće, naknade i materijalna prava radnika
- prehranu djece

Ako se ukaže u predstojećem razdoblju mogućnosti iznalaženja drugih izvora financiranja koje će biti moguće ostvarivati putem fondova, odnosno sredstava pristupnih ili pretpristupnih fondova te eventualnih nepovratnih sredstva pomoći, koja će biti osigurana ulaskom Hrvatske u EU a kojima će se osigurati mogućnosti za provedbu ovog i sličnih mogućnosti.

Ostali mogući izvori sufinanciranja prema aktualnim važećim mogućnostima (Županija, MZO, fondovi).

11. ZAKLJUČAK

Djetinjstvo je doba najintenzivnijeg utjecaja na razvoj osobe i zato je ono iznimno važno razdoblje u ljudskom životu. Osnovna je uloga predškolskog odgoja da pridonosi povoljnom cjelovitom razvoju osobnosti djeteta i kakvoći njegova života. Usmjerenost na dijete bitna je značajka humanističkog pristupa. Cilj je da se odgoji slobodno, samostalno i stvaralačko dijete pri čemu se respektiraju interesi koje odgojitelj prepoznaje i svojim odgojno-obrazovnim postupcima afirmira, proširuje i neprekidno obogaćuje.

Plan i program rada u ustrojbenoj jedinici programa predškolskog odgoja pri Osnovnoj školi "Antun Klasić" Lasinja prvenstveno je u funkciji razvoja djeteta. Boravak djeteta u program treba pridonositi ostvarenju svih razvojnih zadaća, kako tjelesnih i psihičkih, tako i socio-emocionalnih, spoznajnih govornih i stvaralačkih. Uloga je odgojitelja važna, zato on mora biti kompetentan i kreativan.

Poglavlja u Planu i programu imaju samo orijentacijsku i operativnu vrijednost, odnosno, to su upute koje će se zadaće i u kojem razdoblju intenzivnije ostvarivati te koje minimalne materijalne uvjete koje ustrojbeno jedinica treba osigurati.

Kvalitetno ostvarivanje programa odgoja i obrazovanja predškolske djece, zdravstvena zaštita i socijalna skrb, suradnja s roditeljima, kulturna i javna djelatnost glavne su zadaće djelatnika. To traži stalno stručno usavršavanje odgojitelja i dr. stručnih djelatnika, dodatne napore u inoviranju i primjenu suvremenih pedagoških spoznaja i koncepcija, otvaranje prema roditeljima i okruženju, istraživanje i na kraju vrednovanje uvjeta i ostvarenih zadaća.

Djeca će voljeti boravak u ustrojbenoj jedinici programa predškolskog odgoja pri školi ako se tamo osjećaju sigurnima, radosnima i voljenima. Naša zadaća je pružiti im i omogućiti sve što je potrebno da bismo ih kvalitetno pripremili za daljnji život za tzv. „svijet odraslih”.

Naša vizija – osigurati program u kojem djeca žele boraviti, koja zadovoljava sve dječje potrebe – dječja kuća radosnog odrastanja.

Naša misija – profesionalni pristup rano, odgoju i obrazovanju kao prvom dijelu i temelju odgojno-obrazovnog sustava uvažavajući zadovoljavanje dječjih potreba te utjecati na razvoj roditeljskih kompetencija.

12. POPIS LITERATURE

- Ajduković, M. Pečnik, N.: Nenasilno rješavanje sukoba”, Zagreb: Alinea, 1998.
- Bredenkamp S.: Kako djecu odgajati, Zagreb, Educa 1994.
- Buljan Flander, G. Karlović, A.: Odgajam li dobro svoje dijete”, Zagreb: Marko M.usluge 2004.
- Cvetković Lay, J., Sekulić-Majurec, A.: Darovito dijete, što ću s njim, Zagreb: Alinea, 1998.
- Janković, J.: Sukob ili suradnja, Zagreb: Alinea, 1995.
- Katz, L. G.&McClellan, D.E.: poticanje razvoja dječje socijalne kompetencije, Zagreb: Educa
- Miljak, A.: „Humanistički pristup teoriji i praksi predškolskog odgoja Velika Gorica, 1996.
- Milljak, A.: Uloga komunikacije u razvoju govora djece predškolske dobi, Zagreb: Školska knjiga, 1987.
- Slunjski, Edita: Stvaranje predškolskog kurikulumu – u vrtiću – organizacija koja uči Zagreb: Mali profesor, 2006.
- Slunjski, Edita: Integrirani predškolski kurikulum, Zagreb, 2001.
- Literatura: Starc, B. I sur. (2004): Osobine i psihološki uvjeti razvoja djeteta predškolske dobi
- Starc, B. I sur. (2004): Osobine i psihološki uvjeti razvoja djeteta predškolske dobi
- Slunjski, Edita: Devet lica jednog odgojitelja
- Slunjski, Edita: Neobične igre, običnim materijalima
- Starc, B. I suradnici: Osobine i psihološki uvjet razvoja djeteta predškolske dobivanja
- Stevanović, M.: Predškolska pedagogija, Rijeka: Andromeda, 2003.
- Šagud, Marijana: Odgojitelj kao reflektivni praktičar, Visoka učiteljska škola u Petrinji, 2006..
- Šagud, Marijana: Odgojitelj u dječjoj igri, Zagreb, Školske novine, 2002,
- Igram do škole, Udruženje djeca prva
- Nacionalni okvirni kurikulum
- Državni pedagoški standard predškolskog odgoja i naobrazbe koji je donio Hrvatski sabor 16.svibnja 2008.(Narodne novine, 68/08)
- Priručnik za samovrednovanje ustanova ranoga i predškolskoga odgoja I obrazovanja, Nacionalni centar za vansjko vrednovanjeobrazovanja, Zagreb, 2012.
- Konvencija o pravima djeteta, Državni zavod za zaštitu obitelji, ministarstva i mladeži (2001.)
- Nacionalni program odgoja i obrazovanja za ljudska prava (Vlada Republike Hrvatske, 1999.)
- Obiteljski zakon (Narodne novine, 116/03)

- Pravilnik o načinu raspolaganja sredstvima državnog proračuna i mjerilima sufinanciranja programa predškolskog odgoja (Narodne novine, 134/97)
- Pravilnik o obrascima i sadržaju predškolske dokumentacije i evidencije o djeci u dječjem vrtiću (Narodne novine, 83/01)
- Pravilnik o obrascima zdravstvene dokumentacije djece predškolske dobi i evidencije u dječjem vrtiću (Narodne novine, 114/02)
- Pravilnik o vrsti stručne spreme stručnih djelatnika te vrsti i stupnju stručne spreme ostalih djelatnika u dječjem vrtiću (Narodne novine, 133/97)
- Pravilnik o sposobnim uvjetima i mjerilima ostvarivanja programa predškolskog odgoja (Narodne novine, 133/97)
- Predškolski odgoj s programskim usmjerenjima njege, odgoja, zaštite i rehabilitacije djece predškolske dobi s poteškoćama u razvoju (Ministarstva kulture i prosvjete, Zavod za školstvo HR, 1993.)
- Prehrambeni standardi za planiranje prehrane djece u dječjem vrtiću – jelovnici i normativi (Zagreb, Laserplus, 2007.)
- Program zdravstvene zaštite djece i higijene i pravilne prehrane djece u dječjim vrtićima (Narodne novine, 105/02, 55/06 i 121/07)
- Programsko usmjeravanje odgoja i obrazovanja predškolske djece (1991.)
- Ugovor između Svete Stolice i RH o suradnji na području odgoja i kulture (Narodne novine/ Megunarodne novine, 2/97)
- Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju (Narodne novine. 10/97, 107/07 i 94/13)
- Zakon o radu (Narodne novine, 149/09, 93/14 i 127/17)
- Zakon o ustanovama (Narodne novine, 76/93, 29/97, 47/99 i 35/08)

13. SIGURNOSNO-ZAŠTITNI I PREVENTIVNI PROGRAM (PRILOZI)

Protokoli postupaka i metoda djelovanja u kriznoj situaciji:

Od 11. svibnja 2007. godine svi dječji vrtići i druge pravne osobe koje provode programe predškolskog odgoja bili su dužni u svoje godišnje planove i programe unijeti mjere sigurnosno-zaštitnih i preventivnih aktivnosti te izraditi protokole postupanja u svim mogućim kriznim situacijama radi sigurnosti djece u skladu s nacionalnim programima.

Cilj sigurnosno-zaštitnih i preventivnih programa u dječjim vrtićima je osigurati maksimalnu sigurnost djece i odraslih osoba u njegovu unutarnjem i vanjskom prostoru, izraditi protokole djelovanja u mogućim rizičnim situacijama i podijeliti odgovornosti svih zaposlenika u otklanjanju možebitnih opasnosti.

Sigurnost je na vrlo visokom mjestu među razlozima zbog kojih roditelji upisuju djecu u vrtić. To je potvrdilo i *Istraživanje želja i potreba hrvatske obitelji za programima izvanobiteljskog predškolskog odgoja*, Zagreb, 1997. Najčešći razlozi za uključivanje djeteta u predškolski program su:

1. druženje djeteta i igra s drugom djecom (22,3 %)
2. mogućnost osamostaljivanja djece (17,3 %)
3. **djetetova sigurnost dok roditelj radi** (16,1 %).

Kako predškolska ustanova može doprinijeti djetetovoj sigurnosti?

Općenito, važno je indirektno (poticanjem djetetove samostalnosti) ili direktno (osiguravanjem uvjeta za djetetovu fizičku sigurnost i stjecanje osjećaja sigurnosti) promišljeno i kontinuirano skrbiti za zdravljenu sigurnost djece. Primarna prevencija smatra se pravim načinom predusretanja mogućih problema.

Preventivni programi zahtijevaju dobro razrađenu strategiju koja podrazumijeva raznolikost razina djelovanja, od djeteta samog i njegove obitelji do vrtića kao socijalne zajednice.

Stručnjaci iz područja predškolskog odgoja i obrazovanja identificirali su četiri aspekta sigurnosti i mjere zaštite u dječjem vrtiću:

1. Fizičke mjere zaštite – sigurnost okruženja;
2. Mjere za očuvanje i unapređenje djetetovog zdravlja;
3. Sigurnost ozračja – psihosocijalne mjere zaštite;
4. Aktivnosti samozaštite i samoočuvanja djeteta.

Preventivni programi, dakle, integrativno obuhvaćaju mjere za povećanje fizičke i psihosocijalne sigurnosti djeteta, unapređenje njegovog zdravlja kao i odgojne postupke koji osnažuju pozitivne unutarnje potencijale djeteta u cilju samozaštite i samoočuvanja.

Pravo je djeteta da živi u okruženju u kojem će se osjećati sigurnim, a obaveza je odraslih da mu takvo okruženje stvore, ali i da pouče dijete kako da se skrbi o vlastitoj sigurnosti, da mu pomognu da razvije samostalnost i odgovornost za svoje postupke. To znači da »roditelj mora pronaći ravnotežu između skrbi za dijete i njegove zaštite, s jedne strane, i poticanja razvoja samostalnosti i odgovornosti djeteta, s druge strane« (Ćorkalo, 1992, 65).

Poučavati djecu vlastitoj sigurnosti znači učiti ih pravilima ponašanja kako bi se naučila skrbiti sebi. To uključuje jasno postavljanje granica s obzirom na dob i zrelost djeteta. Djeca uvijek traže više samostalnosti od onoga što im je dopušteno (Ćorkalo, 1992). Koliko djetetu dati slobode – roditelj odlučuje na temelju djetetove zrelosti, njegovih sposobnosti razumijevanja okolnosti. Igra s djetetom i pričanje priča način su da se dijete pouči opasnostima i vlastitoj sigurnosti bez da ga se neprestano sprečava u njegovu samostalnom djelovanju. Mala djeca situacije iz igre i priča često prenose u stvarni život. Trogodišnja i starija djeca sposobna su naučeno u jednom kontekstu prenijeti u sličnu situaciju. Igre tipa *što ako* (igre zamišljanja) mogu pomoći djetetu da, bez straha i prijetnji, nauči poželjno reagirati u pojedinoj situaciji s ciljem vlastite zaštite. Ove igre razvijaju sposobnost uviđanja i predviđanja mogućih posljedica pojedine radnje ili akcije. Pritom ne treba sva pitanja usmjeriti na zaštitu jer prevelika usmjerenost djeteta na opasnost u njemu može razviti pretjerani strah, ili ga pak desenzibilizirati za stvarne opasnosti (Maleš i Stričević, 2005).

Jačanje djeteta u prepoznavanju vlastitih »snaga« i potreba, te vršenje pravilnih izbora u cilju zaštite sebe (fizičkog i psihičkog integriteta) i zaštite drugih, jedan je od glavnih (odgojno-obrazovnih) zadataka ustanove. U pitanju su, dakle, one vještine na kojima se nužno mora djelovati u interakciji obitelji i vrtića.

PROTOKOL POSTUPAKA KOD PRIMOPREDAJE DJETETA

- Odgojiteljice su dužne informirati roditelje o dogovorenim pravilima i radnjama koje moraju obaviti u svezi predaje i preuzimanja djeteta.
- Odgojitelj preuzima i predaje dijete punoljetnoj osobi – roditelji ili skrbniku ili dr. punoljetnoj osobi koju je roditelj ovlastio (uz potpisanu suglasnost u tajništvu), u kojem je potrebno navesti prezime, ime, adresu, telefon, broj osobne iskaznice i srodstvo. Preporučiti prethodno upoznavanje ovlaštene osobe s matičnim odgajateljima.
- Obvezno provjeriti identitet osobe temeljem uvida u osobnu iskaznicu
- U posebnim situacijama (postupak razvoda i sl.) uzeti izjave o ovlaštenju za preuzimanje djece, te dokumentaciju o posebnim situacijama (Rješenje suda, Centra za socijalnu skrb, upute i posebnim zdravstvenim i prehrambenim potrebama).
- Odgojitelji redovito, najmanje jedanput na godinu, provjerava i ažurira podatke o telefonskim brojevima roditelja i ovlaštenih osoba
- U slučaju kada zapazite fizičku povredu djeteta kod dolaska, pitajte roditelje što se dogodilo i zabilježite informacije u dnevnik rada te informirajte ravnatelja.

VAŽNI BROJEVI TELEFONA

POLICIJA: 112

RAVNATELJ: MARIO CRNOLATEC

mobitel: 098/511-234

OVLAŠTENA OSOBA OD RAVNATELJA: DAVORKA ĐELEKOVČAN

ODGAJATELJICE: _____

Tel/Mob: _____

PROTOKOL POSTUPAKA I METODA DJELOVANJA PRI KORIŠTENJU IGRALIŠTA

- obilazak vanjskog prostora igrališta svakodnevno
- uklanjanje nedostataka, opasnih predmeta (spremač/ica, spremač/ica) – odmah
- prijenos informacija o nedostacima ili opasnostima radi korištenja samo sigurnih – provjerenih dijelova (odgojitelj – odgojitelju)
- odgojitelj ili drugi zaposlenik, koji uoči nedostatke ili opasnosti, obavezno upisuje potrebnu intervenciju u dijelu popravaka ili otklanjanja opasnosti u bilježnicu s datumom prijave potrebe
- u slučaju hitne potrebe reagiranja, odmah informirajte odgovorne osobe (ravnatelja ili ostale članove zajedničke službe)
- prije izlaska na igralište, upitati djecu da odu u sanitarni čvor (tko treba)
- svakodnevno, pri izlasku na zrak, još jednom provjerite s djecom igralište i upućujte ih na elemente zaštite i samozaštite (odgojitelji) – dogovorite s djecom pravila i granice korištenja igrališta
- provjerite i uvijek imajte na umu da u svakom trenutku vidite svu djecu
- postoji li mjesto koje pruža djeci mogućnost izdvajanja gdje ih ne vidite, pratite ih!
- u slučaju potrebe odlaska djeteta u sanitarni čvor, osigurajte mu pratnju ili dok drugi do trenutka povratka, prate sigurnost ostale djece u dvorištu
- budite uz djecu koja koriste sprave na igralištu za koje procjenjujete da je neophodan vaš nadzor
- uvijek provjeravajte sve ulaze i izlaze na igralište kad se nađete u njihovoj blizini (jesu li zaključani)
- zahtijevajte, na ljubazan način, nezadržavanje roditelja u dvorištu radi sigurnosti djece
- nemojte nikad do kraja biti opušteni, jer se opasnost pojavi kada je najmanje očekujete, oprezno pratite svaku situaciju u kojoj se dijete nalazi
- ne zadržavajte se u grupicama, osim ako je to iznimno potrebno
- ponudite djeci sadržaje i aktivnosti koje će ih motivirati za kvalitetnu igru na igralištu
- kod djece kontinuirano razvijajte potrebu zaštite i samozaštite pri korištenju igrališta i sprava na njemu
- pri odlasku s djecom izvan dvorišta (šetnja, izlet, parkovi, sportski programi...) u pratnji djece ide stručni suradnik te osoba koju za to ovlasti ravnatelj/ica
- odgojitelji su dužni imati popis djece i potpis roditelja o suglasnosti koje je evidentiran u Ugovoru s roditeljima
- odgojiteljice su dužne provjeriti sredstva za zaštitu i prvu pomoć koja se nosi na izlete, u šetnju i posjete

PROTOKOL POSTUPAKA I METODA DJELOVANJA U SLUČAJU NESTANKA DJETETA

1. Ako Vam dijete nije u vidokrugu:

- zadržite prisebnost
- razmislite i pokušajte se sjetiti gdje i kad ste vidjeli dijete
- pitajte djecu gdje je, recite im što se događa
- provjerite sobu dnevnog boravka, garderobu i sanitarni čvor
- ako ste na dvorištu provjerite vanjski prostor, grmlje, terase...

2. Zatražite pomoć bilo kojeg zaposlenika koji nije u neposrednom radu s djecom, a u neposrednoj je blizini, da obavijesti ravnatelja i stručnog suradnika:

- dajte kratak opis djeteta, kako je obučeno
- zbrinjavajte drugu djecu (osobi ovlaštenoj od strane ravnatelja).

3. Osoba od koje je zatražena pomoć obavješćuje:

- ravnatelja
- sve druge zaposlenike koji traže dijete u svojim sobama, garderobama, sanitarijama

4. Ako dijete nije pronađeno:

- policiju i roditelje zovu ravnatelj ili njegova zamjena (tel.br.policije: 112)
- daje podatke o djetetu i poduzetim radnjama istovremeno s obavješćivanjem policije
- kontaktira se Ured državne uprave u županiji, Ministarstvo znanosti i obrazovanja u cilju provođenja informiranja.

5. Ravnatelj kontaktira s medijima ili nadležnim ustanovama (ostalim zaposlenicima zabranjeno je davanje informacija bez suglasnosti ravnatelja). Dostavlja medijima samo činjenice, traži profesionalnost u informiranju (zabranjuje telefoniranja, objavljivanje podataka i fotografija djeteta bez suglasnosti roditelja)

PO ZAVRŠETKU KRIZNE SITUACIJE PROVODI SE:

- razgovor sa sudionicima događaja (odgojiteljice, djeca, djelatnici)
- timska refleksija o događaju (odgojiteljice u partnerstvu s roditeljima)
- pisanje izvješća s točno navedenim razlozima nastanka navedene situacije, metodama i postupcima djelovanja u rješavanju situacijama
- pedagoško-instruktivni uvid u vođenje pedagoške dokumentacije odgojne skupine (pedagog i ravnatelj u timskoj suradnji s odgojiteljicama odgojne skupine).

PROTOKOL POSTUPANJA KAD RODITELJ NE DOĐE PO DIJETE DO 16,30 SATI

Ako roditelj do kraja radnog vremena ne preuzme dijete dežurni odgojitelj/ica će:

- pokušati telefonski stupiti u kontakt s roditeljima ili osobama koje je roditelj ovlastio da preuzmu dijete
- ako se ne uspostavi kontakt s roditeljima ili roditelj ne dođe po dijete, odgojitelj obavješćuje:
 - ravnatelja
 - i po potrebi policiju

VAŽNI BROJEVI TELEFONA

POLICIJA: 112

RAVNATELJ: MARIO CRNOLATEC mob: 098 511 234

ZAJEDNIČKE SLUŽBE: mob:

TELEFONI ODGOJITELJICE IZ SKUPINE: _____

PROTOKOL KOD SUMNJE NA ZLOSTAVLJANJE ILI ZANEMARIVANJE

METODE, POSTUPCI ILI OBLICI U SUMNJI NA ZLOSTAVLJANJE ILI ZANEMARIVANJE

- U slučaju da odgajatelj/ica prilikom dolaska djeteta u skupinu ili tijekom boravka djeteta u skupini, opazi bilo kakve znakove na tijelu djeteta (modrice, crvenilo, posjekotine, rane, ugrize, ogrebotine, verbalne neprimjerenosti odgojnoj situaciji i dr.) koji bi mogli ukazivati na zlostavljanje ili bi mogli biti posljedica zlostavljanja djeteta, izravnim, ali zaštićenim diskretnim (u drugom prostoru) upitom roditelja o karakteru povrede, bilježi objašnjenje roditelja i evidentira svoja zapažanja u pedagošku dokumentaciju
- svoje sumnje odgojitelj/ica prezentira ravnatelju ili stručnom suradniku, koji timski poduzimaju odgovarajuće mjere
- odgojitelj/ica ne provodi istražiteljsko ispitivanje djeteta o vrsti i sadržaju sumnje na njegovo zlostavljanje
- sumnje na zlostavljanje ne iznose se ostalim roditeljima i djeci u drugoj skupini
- ravnatelj u suradnji s odgojiteljima, koji istražuju sumnju na zlostavljanje djeteta, timski će poduzeti sljedeće mjere:
 1. razgovarat će s roditeljima
 2. izradit će izvješće

3. surađivat će s Centrom za socijalnu skrb, Uredom državne uprave u županiji, Policijom

4. surađivat će s nadležnim tijelima i drugim čimbenicima koji sudjeluju u otkrivanju i suzbijanju zlostavljanja, te pružaju pomoć i zaštitu osobama izloženim zlostavljanju.

IZVJEŠĆE KOD SUMNJE NA ZLOSTAVLJANJE ILI ZANEMARIVANJE DJETETA

Odgojna skupina: _____ Broj nazočne djece: _____

Odgovitelj: _____

Prezime/ime djeteta: _____

Datum i godina rođenja: _____

Prezime i ime majke, zanimanje: _____

Prezime i ime oca, zanimanje: _____

Adresa stanovanja: _____

Broj telefona/mobitela: _____

Kratak opis nastale situacije: _____

U _____ 20__.

Potpis odgojitelja:

PROTOKOL POSTUPANJA U SLUČAJU AKO PO DIJETE DOĐE OSOBA U ALKOHOLIZIRANOM ILI DRUGOM NEPRIMJERENOM PSIHOFIZIČKOM STANJU

Ako odgajatelj procjeni da je osoba u takvom psihofizičkom stanju da **nije u stanju** odvesti dijete kući, treba poduzeti sljedeće mjere:

- osigurati osobu koja će ostati u odgojnoj skupini s djecom
- pronaći adekvativnu prostoriju u koju će smjestiti dotičnu osobu
- telefonski kontaktirati roditelje i izvjestiti ga o situaciji te zamoliti da druga osoba dođe po dijete (o situaciji obavijestiti ravnatelja ili njegovu zamjenu)

- ako se ne uspije dobiti drugi roditelj niti kontaktirati s dugim osobama za koje postoje izjave da mogu doći po dijete, kontaktirati ravnatelja ili njegovu zamjenu
- u slučaju da se ne može nikoga dobiti, kontaktirati policiju (112) te ih informirati o slučaju
- odgojitelj ostaje s djetetom do okončanja situacije na prethodni poziv ravnatelja

Sljedeći dan obavezno:

- napisati izvješće o događaju
- obavijestiti člana kriznog tima i ravnateljicu o događaju
- ravnatelj ili njezina zamjena trebaju pozvati oba roditelja na razgovor (razgovoru obavezno prisutan i odgojitelj)

PROTOKOL ZA POSTUPANJE U SLUČAJU SUKOBA S RODITELJIMA ILI PAK MEĐUSOBNOG SUKOBA RODITELJA

- u svim situacijama primijenite znanje i vještine aktivnog slušanja, primijenite tzv. "JA PORUKE" bez automatske samoobrane, prigovora, poučavanja, zanovijetanja i sl.
- U interakciji i komunikaciji s roditeljima strogo se pridržavajte uobičajene tzv. „formule” u komunikaciji PLUS-MINUS-PLUS npr. „Vrlo sam zadovoljna napretkom vašeg djeteta, no, zapazila sam stanovit metrički nemir u nekim odgojnim situacijama, ali sada upravo radimo na poboljšanju toga i sigurna sam da ćemo zajedničkom akcijom doći do željenih rezultata”.
- pažljivo slušati sugovornika i dogovoriti individualni razgovor (roditelj je dobio na kompetenciji, dali ste si vremena da se samo smirite, da proučite problem, da se konzultirate s članom stručnog tima, da vam s pomogne u slučaju potrebe)
- nikad se ne raspravljajte pred djecom
- ne komentirajte trenutnu situaciju pred djecom ili pred drugim roditeljima
- u slučaju sukoba među roditeljima, zaustavite raspravu i objasnite poziciju roditelja u odgojno-obrazovnoj ustanovi – ustrojbenoj jedinici
- pozovite se na Ugovorne obveze prava djeteta, Obiteljski zakon i ostale zakonske propise RH, dajte im na značenju i obećajte poduzimanje svim mogućih mjera za rješavanje nastalog problema na dobrobit djece- dakle, problem ćemo MI riješiti, a ne RODITELJI međusobno
- sukobu odmah obavijestite ravnatelja koji će postupiti u skladu sa zakonskim propisima

ZAPISNIK O SUKOBU S RODITELJIMA ILI MEĐU RODITELJIMA

Odgojna skupina: _____ Broj nazočne djece _____

Odgojitelji: _____

Prezime/ime djeteta: _____

Datum i godina rođenja: _____

Prezime/ime majke, zanimanje: _____

Prezime/ime oca, zanimanje: _____

Adresa stanovanja: _____

Broj telefona/mobitela: _____

KRATAK OPIS PROBLEMA: _____

U _____ 20 ____

Potpis odgojitelja:

PROTOKOL ZA POSTUPANJE U VRIJEME DNEVNOG ODMORA DJECE U VRTIĆU

METODE, POSTUPCI I OBLICI RADA ZA POSTUPANJE U VRIJEME DNEVNOG ODMORA DJECE U VRTIĆU

- Odgojitelji imaju obvezu dobrog poznavanja općih i posebnih potreba djeteta
- Opće i posebne potrebe djeteta za dnevni odmor obvezni su zadovoljavati kontinuirano, bez odlaganja i bez obzira na dob djeteta
- U odgojnoj skupini s različitim potrebama djece za dnevni odmor odgojno-obrazovni proces potrebno je organizirati tako da djeca, koja se ne odmaraju, ne ometaju djecu u dnevnom odmoru (valja upotrijebiti i opće pedagoško-psihološko i didaktičko-metodičko obrazovanje za izbor primjerenih metoda, postupaka, oblika rada, sadržaja i aktivnosti za djecu)
- Prostor i oprema sobe dnevnog boravka moraju biti primjereni i pripremljeni (dovoljno zraka, topline, da nema propuha, da nije posebno zatamnjenje, prikladna posteljina individualno označena za svako dijete, adekvatna pokrivala za djecu i sl.)
- Posebnu pozornost usmjeriti na usnu šupljinu djeteta, da se ne bi odmaralo s ostacima ne progutane hrane u ustima
- Djeca nikad ne smiju ostati bez nazora odgojitelja
- U slučaju da odgojitelj opazi sumnjivo kretanje djeteta u krevetu, promjenu u disanju i sl, odmah pružiti djetetu prvi pomoć i zvati u pomoć prvu pomoć, prvog liječnika opće prakse ili pedijatra, ambulanta

ZAPISNIK O PROBLEMU ZA VRIJEME DNEVNOG ODMORA DJECE

Odgojna skupina: _____ Broj nazočne djece: ____

Odgojitelji: _____

Prezime/ime djeteta: _____

Datum/godina rođenja: _____

Prezime/ime majke, zanimanje: _____

Prezime/ome oca, zanimanje: _____

Adresa stanovanja: _____

Broj telefona/mobitela: _____

KRATAK OPIS PROBLEMA: _____

U _____ 20 ____

PROTOKOL ZA POSTUPANJE U SLUČAJU NASILJA MEĐU DJECOM

NASILJE MEĐU DJECOM PODRAZUMIJEVAMO OSOBITO:

- Namjerno uzrokovan fizički napad u bilo kojem obliku; primjerice: udaranje, guranje, šamaranje, čupanje, zaključavanje, napad različitim predmetima, pljuvanje i sl, bez obzira je li kod napadnutog djeteta nastupila tjelesna povreda.
- Psihičko i emocionalno nasilje prouzročeno operativnim ili trajnim negativnim postupcima od strane 1 djeteta ili više njih
- negativni su postupci: ogovaranje, nazivanje pogrđnim imenima, ismijavanje, zastrašivanje, izrugivanje, namjerno zanemarivanje i isključivanje iz skupine kojoj pripada ili isključivanje i zabranjivanje sudjelovanje u različitim aktivnostima s djecom, nanošenje patnje i boli, širenje glasina s ciljem izolacije djeteta od ostale djece, oduzimanje stvari ili novca, uništavanje ili oštećivanje djetetovih stvari ponižavanje, naređivanje ili zahtjevanje poslušnosti ili na drugi način dovođenje djeteta u podređeni položaj, kao i sva druga ponašanja počinjena od djeteta i mlade osobe (unutar kojih je i spolno uznemiravanje i zlostavljanje), kojima se drugom djetetu namjerno nanosi fizička i duševna boli ili sramota

METODE, POSTUPCI I OBLICI RADA ZA POSTUPANJE U SLUČAJU NASILJA MEĐU DJECOM

- poduzeti sve mjere da se zaustavi i prekine aktualno nasilno postupanje prema djetetu, a u slučaju potrebe zatražite stručnu pomoć
- u slučaju povrede, konzultirati, prema potrebi, i tražiti liječničku pomoć
- postupiti prema preporuci više medicinske sestre ili liječnika te obavijestiti roditelje djeteta ili zakonske zastupnike
- odmah po prijavljenom nasilju o tome obavijestiti: ravnatelja i roditelje djeteta ili zakonske zastupnike, te ih upoznati sa svim činjenicama i okolnostima događaja i izvjestiti ih o aktivnostima koje će poduzeti
- po prijavi, odnosno dojavu nasilja, odmah obaviti razgovor s djetetom koji je žrtva nasilja, a u slučaju da je postojala liječnička intervencija, u razgovor s višom medicinskom sestrom, ravnateljem i liječnikom, čim to bude moguće
- roditeljima ili zakonskim zastupnicima djeteta, koje je žrtva vršnjačkog nasilja, dati obavijesti o mogućim oblicima savjetovanja i stručne pomoći djetetu u odgojno-obrazovnoj ustanovi i izvan nje, s ciljem potpore i osnaživanja djeteta te prorade traumatskog doživljaja
- obaviti razgovor s drugom djecom i odraslim osobama, koja imaju spoznaju o učinjenom nasilju, te utvrditi sve okolnosti vezane uz oblik, intenzitet, težinu i vremensko trajanje nasilja
- pružiti pomoć djeci, svjedocima nasilja
- što žurnije obaviti razgovor s djetetom koje je počinilo nasilje, uz nazočnost stručne osobe, ukazati djetetu na neprihvatljivost i štetnost takvog ponašanja, te ga savjetovati i poticati na promjenu takvog ponašanja, a tijekom razgovora posebno obratiti na pozornost iznosi li dijete neke okolnosti koje bi ukazivale da je dijete žrtva zanemarivanja ili zlostavljanja u svojoj obitelji ili izvan nje, u kojem će se slučaju odmah izvjestiti Centar za socijalnu skrb, a po potrebi ili sumnji na počinjene kažnjive radnje, izvjestiti policiju ili nadležno državno odvjetništvo, a odgojno-obrazovna ustanova će poduzeti sve mjere za pomirenje djece i za stvaranje tolerantnog, prijateljskog ponašanja u odgojno-obrazovnoj ustanovi
- pozvati roditelje ili zakonske zastupnike djeteta, koje je počinilo nasilje, upoznati ih s događajem, ako i neprihvaćenošću i štetnošću takvog ponašanja, savjetovati ih s ciljem promjene takvog ponašanja djeteta, te ih pozvati na uključivanje na savjetovanje ili stručnu pomoć (centri za socijalnu skrb, poluklinike za zaštitu djece, obiteljska savjetovališta i sl.) i izvjestiti ih o obvezi odgojno-obrazovne ustanove da slučaj prijave nadležnom Centru za socijalnu skrb, Uredima državne uprave u županijama (službama za društvene djelatnosti), policiji ili nadležnom državnom odvjetništvu
- poduzetnim aktivnostima, razgovorima, izjavama te svojim opažanjima sačiniti službene zabilješke kao i voditi odgovarajuće evidencije zaštićenih podataka koji će se dostaviti na zahtjev drugim nadležnim tijelima

ZAPISNIK O VRŠNJAČKOM NASILJU U VRTIĆU

Odgojna skupna: _____ Broj nazočne djece _____

Odgojitelji: _____

Prezime/ime djeteta: _____

Datum i godina rođenja: _____

Prezime/ime majke, zanimanje: _____

Prezime/ime oca, zanimanje: _____

Adresa stanovanja: _____

Broj telefona/mobitela: _____

KRATAK OPIS PROBLEMA: _____

U _____ 20_____

Potpis odgojitelja:

PROTOKOL POSTUPAKA I MJERA NADZORA KRETANJA OSOBA

- obratiti pozornost na kretanje osoba
- pratiti neuobičajeno kretanje osobe, ispratiti dotičnu osobu do izlaza
- informirati ravnatelja ili od ravnatelja ovlaštenu osobu o sumnjivom kretanju
- obratiti pozornosti na zatvaranje svih ulaza
- u 9 sati zatvara se ulaz i roditelji koriste zvono
- spremačica zatvara ulaze, a u 15 sati ih otključava

AKO DJELATNICI PRIMIJETE OTVORENA VRATA DUŽNI SU IH ZATVORITI.

RODITELJI, KOJI DOLAZE IZA 9 SATI, ZA ULAZ KORISTE ZVONO I DUŽNI SU PROVJERITI JESU LI IZA SEBE ZATVORILI VRATA.

Ravnatelj: